

CAMP ELÈCTRIC EN CONDUCTORS

- 1.35 (b) Un pla aïllant horitzontal s'ha carregat elèctricament amb càrrega positiva de forma que a prop de la seva superfície hi ha un camp elèctric de valor 1000 N/C . Es col·loca una moneda de $1,0 \text{ cm}$ de radi sobre aquest pla, de forma que el camp és perpendicular a les seves cares.
- a) Trobeu les densitats de càrrega en cada cara de la moneda.
  - b) Quina és la càrrega total en una cara de la moneda?
  - c) Què passarà si toquem la moneda, fent contacte amb la terra?

a) $8,85 \times 10^{-9} \text{ C/m}^2$	b) $2,8 \times 10^{-12} \text{ C}$
--	------------------------------------

- 1.36 (b) Considerant la Terra com un conductor esfèric de 6.400 km de radi, calculeu-ne la capacitat. Quin radi hauria de tenir un conductor esfèric perquè la seva capacitat fos d' $1,0 \text{ F}$?

$710 \mu\text{F}; 9,0 \times 10^6 \text{ km}$

- 1.37 (b) Quant treball es necessita per carregar un conductor esfèric aïllat de radi 10 cm fins a 3.000 V ?

$50 \mu\text{J}$

- 1.38 (o) Envoltam una esfera conductora de radi $R_1 = 10,0 \text{ cm}$ d'una closca esfèrica conductora de radi $R_2 = 11,0 \text{ cm}$.
- a) Si carreguem l'esfera amb una càrrega $Q_1 = 3,0 \text{ nC}$, calculeu la diferència de potencial entre les plaques i la capacitat del condensador que formen.
  - b) Si el conductor exterior es connecta a terra i l'interior a un potencial $V_2 = 50 \text{ V}$, trobeu la càrrega a cada conductor i l'energia emmagatzemada.
  - c) Si desconnectem la bateria, traiem la closca i n'hi posem una altra al seu lloc de radi $R_3 = 100 \text{ cm}$, connectada a terra, raoneu com serà la nova càrrega, la diferència de potencial, la capacitat i l'energia.
  - d) I si fèssim els mateixos canvis amb la bateria connectada?

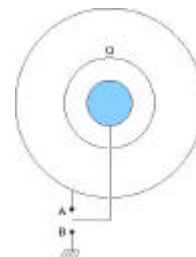
a) $V = 25 \text{ V}$	$C = 122 \text{ pF}$
b) $Q = 6,1 \text{ nC}$	$U = 0,15 \mu\text{J}$
c) $Q' = 6,1 \text{ nC}$	$V' = 494 \text{ V}$ $C' = 12,3 \text{ pF}$ $U' = 1,51 \mu\text{J}$

- 1.39 (o) Un tub Geiger està format per un filferro de $0,20 \text{ mm}$ de radi i d'una longitud de 12 cm , amb un conductor cilíndric coaxial de la mateixa longitud i de $1,5 \text{ cm}$ de radi.
- a) Trobeu-ne la capacitat aproximant per Gauss i admetent que el gas del seu interior té una constant dielèctrica $\epsilon_r = 1,0$.
  - b) Trobeu la càrrega per unitat de longitud sobre el filferro en el cas que el condensador el carreguem a 1.200 V . En aquest cas, quin és el valor màxim del camp? On es produirà la **ruptura dielèctrica** si se segueix augmentant el potencial?

a) $1,55 \text{ pF}$	
b) $1,55 \times 10^{-8} \text{ C/m}$	$1,4 \times 10^6 \text{ V/m}$

- 1.40** (o) Una esfera conductora de radio R , inicialmente descargada está rodeada concéntricamente de un caparazón conductor de espesor despreciable de radio $2R$ y cargado con carga Q . Este sistema está rodeado, también concéntricamente por otro caparazón de grosor despreciable, de radio $4R$ que inicialmente está sin carga. De la esfera interior sale un cable que puede dejarse desconectado, conectarse al caparazón exterior, o conectarse a tierra ($V=0$, respecto del infinito).

- Determina el potencial de los tres conductores en el instante inicial.
- Calcula la energía del sistema.
- Si el interruptor pasa a la posición A, conectándose el conductor interior y exterior, calcula la carga y potencial de los tres conductores.
- Si ahora el interruptor pasa a la posición B, calcula de nuevo las cargas y potenciales.

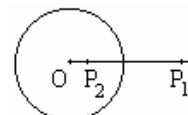
$\text{a) } V_3 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{4R}; V_2 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{2R}; V_1 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{2R}$	$\text{b) } U = \frac{1}{16\pi\epsilon_0} \frac{Q^2}{R}$
$\text{c) } V_3 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{4R}; V_2 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{5Q}{12R}; V_1 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{Q}{4R}; Q_3 = \frac{Q}{3}; Q_2 = Q; Q_1 = -\frac{Q}{3}$	
$\text{d) } V_3 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{3Q}{16R}; V_2 = \frac{1}{4\pi\epsilon_0} \frac{7Q}{24R}; V_1 = 0; Q_3 = \frac{Q}{3}; Q_2 = Q; Q_1 = -\frac{7Q}{12}$	

- 1.41** (o) Tres closques esfèriques concèntriques, de gruix negligible, tenen radis $R_1 = 4,0$ cm, $R_2 = 6,0$ cm i $R_3 = 8,0$ cm. Son conductores i estan aïllades entre sí. Si la closca intermitja es connecta al potencial de l'infinit ($V_2 = 0$), i les altres tenen com a càrrega total $Q_1 = 20 \times 10^{-9}$ C i $Q_3 = -12 \times 10^{-9}$ C,

- calculeu el potencial V_1 de la closca 1.
- calculeu la càrrega Q_2 de la closca 2.
- calculeu el potencial V_3 de la closca 3.
- feu un esquema de la distribució de càrregues a les cares interiors i exteriors de cada closca.

a) $V_1 = 1500$ V	b) $Q_2 = -11$ nC	c) $V_3 = -340$ V
-------------------	-------------------	-------------------

- 1.42** (c) Una esfera conductora de radi $R = 3,0$ cm té el seu centre en l'origen de coordenades O. Una font de tensió de 600 V es connecta entre l'esfera i el terra (que té potencial $V = 0$, igual que a l'infinit).

- Quant val la càrrega Q sobre l'esfera? Com es distribueix?
L'esfera es desconnecta de la font i se situa una càrrega puntual $Q' = +1,0 \times 10^{-9}$ C en el punt $P_1 = (6,0, 0,0, 0,0)$ cm
- Quant val el camp elèctric en el punt $P_2 = (1,0, 0,0, 0,0)$ cm?
- Quant val el camp que les càrregues de l'esfera creen en aquest punt?
- Demostreu que el potencial en el punt O associat al camp creat per les càrregues de l'esfera encara és de 600V.
- Quant val el potencial total V_O en el centre de la esfera?
- I el potencial en el punt P_2 ?

a) $Q = 2,0$ nC	b) $E = 0$	c) $E_{\text{esf}} = +3600$ V/m	e) $V_O = 750$ V	f) 750 V
-----------------	------------	---------------------------------	------------------	----------

- 1.43** (o) Col·loquem dues plaques metàl·liques circulars de 20 cm de radi paral·lelament a una distància d'1,0 mm.
- a)** Si les connectem a una bateria de 50 V de f.e.m. Quina és la càrrega a cada placa i quina és la capacitat del condensador que formen totes dues? Quin és el camp elèctric que hi ha entre les plaques? I l'energia emmagatzemada U ?
- b)** Si desconnectem la bateria i separem les plaques fins a una distància de 50 mm. Quina serà la càrrega en les plaques? I el camp elèctric entre elles? I la diferència de potencial? I l'energia emmagatzemada U ?
- c)** Què passaria amb les magnituds anteriors si no desconnectéssim la bateria?

a) $Q = 56 \text{ nC}$	$E = 50 \text{ kV/m}$	$C = 1,1 \text{ nF}$	$U = 1,4 \text{ }\mu\text{J}$
b) $Q = 56 \text{ nC}$	$E = 50 \text{ kV/m}$	$V = 2500 \text{ V}$	$U = 70 \text{ }\mu\text{J}$
c) $Q = 1,1 \text{ nC}$	$E = 1 \text{ kV/m}$	$V = 50 \text{ V}$	$U = 0,028 \text{ }\mu\text{J}$

- 1.44** (o) Entre les plaques d'un condensador pla aïllat de capacitat C_0 i que s'havia carregat connectant-lo a una tensió V_0 , introduïm una placa metàl·lica paral·lelament a les plaques.
- a)** L'energia del condensador, la diferència de potencial entre les armadures i la capacitat. Han variat per la presència de la placa metàl·lica si aquesta té un gruix negligible?
Si la placa metàl·lica que hi introduïm té un gruix igual a $1/3$ de la separació entre les plaques
- b)** Calculeu les variacions que hi ha respecte a les plantejades a l'apartat a).
- c)** Quina serà la distribució de càrregues en la placa?
Si en lloc de tenir el condensador aïllat es mantingués connectat a la font d'alimentació amb la qual es va carregar,
- d)** Variarien les vostres respostes anteriors a les qüestions b) i c)?
- e)** Caldria que la font d'alimentació subministrés energia per mantenir-hi la diferència de potencial?

a) No ha variat res
b) $U=2/3 U_0$ $V=2/3 V_0$ $C=3/2 C_0$
d) $U=3/2 U_0$ $V=V_0$ $C=3/2 C_0$
e) Si

1.45 (o) *EFFECTE DE PUNTES.*

Es tracta de demostrar que en la superfície d'un conductor, el camp elèctric es més intens quan la seva curvatura és més forta.

Dues esferes de radis R_1 i R_2 (on $R_1 < R_2$) estan unides elèctricament per un fil molt llarg. Si se les hi aplica una tensió V respecte a l'infinit,

- a)** quina relació hi ha entre les càrregues Q_1 i Q_2 ?
- b)** i entre les densitats superficials de càrrega σ_1 i σ_2 ?
- c)** i entre els camps a la superfície E_1 i E_2 ?
- d)** Si el radi R_1 fos molt petit (com passa en una punta), com seria el camp a la seva superfície?

a) $Q_1/Q_2 = R_1/R_2$
b) $\sigma_1/\sigma_2 = R_2/R_1$
c) $E_1/E_2 = R_2/R_1$
d) Molt gran (inversament proporcional a R)

- 1.46** (o) Una esfera conductora de radi $R_1 = 12$ cm es posa en contacte amb el pol positiu d'una font d'alimentació de tensió $V = 300$ V, alhora que el pol negatiu està connectat a la terra.
- a) Obteniu els valors de la càrrega, la densitat de càrrega superficial i el camp elèctric en la superfície de l'esfera.
- b) Després de desconnectar la font, connectem aquesta esfera, mitjançant un fil molt llarg, a una altra de radi $R_2 = 6$ cm inicialment descarregada. Trobeu el potencial i la càrrega de cada una de elles. Quin és el camp elèctric en la superfície de cada una?

a) $Q = 4,0$ nC	$\sigma = 2,2 \times 10^{-8}$ C/m ²	$E = 2,5$ kV/m
b) $V_1 = V_2 = 200$ V	$Q_1 = 2,7$ nC	$Q_2 = 1,3$ nC $E_1 = 1,7$ V/m $E_2 = 3,3$ kV/m

1.47 (*) *COEFICIENTS DE CAPACITAT.*

Disposem d'un sistema format per dos conductors 1 i 2, que es troben propers entre ells. Si connectem el conductor 2 al potencial de referència $V(\infty) = 0$ i el conductor 1 a un potencial de 1,20 kV, mesurem els valors següents per a les càrregues:

$$Q_1 = 1,80 \text{ nC} \text{ i } Q_2 = -0,36 \text{ nC}$$

Si connectem el conductor 1 al potencial de referència i el 2 a 1,20 kV mesurem $Q_2 = 1,44$ nC

- a) Calculeu els coeficients de capacitat C_{11} , C_{12} i C_{22} .
- b) Demostreu que el resultat ha de ser $Q_1 = -0,36$ nC en el segon cas ($V_1 = 0$, $V_2 = 1,2$ kV).
- c) Calculeu Q_1 per a $V_1 = V_2 = 1,20$ kV i per a $V_1 = -V_2 = 1,20$ kV.
- d) Calculeu V_2 si 2 està descarregat i connectem 1 a 1,20 kV. Quant valdrà Q_1 ?

a) 1,50, -0,30 i 1,20 pF	c) 1,44 i 2,16 nC	d) 300 V i 1,71 nC
--------------------------	-------------------	--------------------

1.48 (*) *CÀLCUL DELS COEFICIENTS DE CAPACITAT.*

Dues esferes conductores de radis R_1 i R_2 es troben separades a una distància d , de manera que existeix influència electrostàtica entre totes dues. Les esferes estan connectades a uns potencials V_1 i V_2 respectivament (respecte de l'infinit). Q_1 i Q_2 són els valors de la càrrega en cada esfera. Els potencials V_1 i V_2 i les càrregues Q_1 i Q_2 estan relacionats en aquest sistema de la forma següent:

$$V_1 = K_{11} Q_1 + K_{12} Q_2 \quad V_2 = K_{21} Q_1 + K_{22} Q_2$$

- a) Obteniu l'expressió aproximada dels coeficients K_{11} , K_{12} , K_{21} , K_{22} , en el cas de que la distància d sigui molt més gran que els radis de les esferes conductores. Per això calculeu el potencial de cada esfera, com a superposició del potencial creat per les càrregues de la propia esfera i el creat per les càrregues de l'altra en el seu centre.

Els coeficients de capacitat C_{ij} relacionan les càrregues Q_1 i Q_2 i els potencials V_1 i V_2 de la forma:

$$Q_1 = C_{11} V_1 + C_{12} V_2 \quad Q_2 = C_{21} V_1 + C_{22} V_2$$

i es poden calcular a partir dels coeficients K_{ij} .

- b) Calculeu C_{11} , C_{12} i C_{22} amb les dades $R_1 = 12,0$ cm, $R_2 = 6,0$ cm, $d = 100$ cm.
- c) Calculeu Q_1 i Q_2 si $V_1 = V_2 = 300$ V.
- d) Calculeu el mateix si $V_1 = 300$ V i $V_2 = 0$.

a) $K_{11} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0 R_1}$, $K_{22} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0 R_2}$, $K_{12} = K_{21} = \frac{1}{4\pi\epsilon_0 d}$
b) $C_{11} = 13,4$ pF $C_{12} = -0,81$ pF $C_{22} = 6,7$ pF
c) $Q_1 = 3,78$ nC $Q_2 = 1,77$ nC
d) $Q_1 = 4,02$ nC $Q_2 = -0,24$ nC